საქართველოს სოციალ-დემოკრატიული მუშათა პარტია

პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა შეერთდით!

ხუთშაბათი, 13 მაისი 1920 წ.

ერთობა

ფასი 3 მანეთი

[illegible] 75 მანეთი [illegible] 5 მანეთი [illegible] 100 მანეთი [illegible] ერეკლეს ქუჩა № 4 [illegible] ტელეფონი 16—82

№ 108 ორგანო საქართველოს სოციალ-დემოკრატიულ მუშათა ორგანიზაციებისა № 108

გულდამწუხრებული შვილი ნინუცა თავის პატარა [illegible] (ვიორგით), სიძე სარდიონ ჯინიხიშვ[ილი] თევზაძე, სიდედრი თებრონე, ქვისლები [illegible] მიქაძე, იაკობ მუშლაძე, [illegible] თევზაძე, მიცვალებულის ცოლის ძმა კოსტა თავის მეუღლით ლიზათი, მიცვალებულის ცოლის დები: ანნა ზუბაშვილი [illegible] თევზაძისა, მარია მუშლაძე და მატრონე მიქაძე გულითადი მწუხარებით აცნობებენ ნათესავთ, მეგობრებს და ნაცნობთ დიდი ხნის ავადმყოფობის შემდეგ

სტეფანე გიორგის ძე ფურცხვანიძის

გარდაცვალებას, რომელიც მოხდა 11 მაისს. დასაფლავების და გამოსვენების დღე დანიშნულია ხუთშაბათს, 13 მაისს პირველ საათ. [illegible] წმინდა ნინოს [illegible] გალავანში. მიცვალებულის გამოსვენება მოხდება [illegible] ქუჩა № 13. წერილობით არავის გაეგზავნება. (1570 1—1)

[illegible] ქრისტეფორე [illegible] ძმები, [illegible] და მეუღლეთ [illegible] შვილებით აცნობებენ ნათესავთ და ნაცნობთ, რომ [illegible] დღის წირვა და პანაშვიდი მათი [illegible] მამის, სიმამრის და უკანასკნელად ბაბუის

გლახუნ ოსიას ძე ჭყონიასი

გადახდილი იქნება კვირას, 16 მაისს, დილის 11 საათზე [illegible] წმ. გიორგის ეკლესიაში. (1571 1—1)

არტისტიულ საზოგადოების თეატრი

ამხ. „თეატრი".	ქართველ მსახიობთა მიერ	ხუთშაბათს 13 მაისს

ალ. იმედაშვილის მონაწილეობით

შექსპირი

ოტელო

ტრაგედია 5 მოქ. და 7 სურ., თარგმ. ი. მაჩაბლისა.

დაწვრილებით აფიშებში. (1567—1—1)

სამშაბათს, 1920 წ. 18 მაისს, საღამოს 5 საათზე ცენტრობანკის ბინაზე (თავისუფლების მოედანი) დანიშნულია [illegible] „[illegible] მარება"-ს წლიური

საზოგადო კრება

განსახილველია საგნები: წლიური ანგარიშების განხილვა და დამტკიცება, მოგების განაწილება, წესდების შესწორება, გამგეობის და სარევიზიო კომისიის წევრთა და კანდიდატების არჩევა გასულების მაგიერ და სხვა მიმდინარე საკითხები. თუ აღნიშნულ დროს საზოგადოების წევრთა კანონიერი რიცხვის დაუსწრებლობის გამო კრება არ შესდგა, მეორე კრება დანიშნულია იმავე ბინაზე კვირას, 23 მაისს დღის 12 საათზე და მიუხედავად დამსწრე წევრთა რიცხვის რაოდენობისა, კრება კანონიერი იქნება. მსურველთ შეუძლიანთ გაეცნონ ანგარიშებს და წიგნებს „დახმარების" კანტორაში (დამფუძნებელ კრების ქ. № 5). ყოველ დღე დილის 10 საათიდან ნაშუადღევის 3 საათამდე.

(1568—2—1)

სამაზრო ერობათა საყურადღებოდ

ვინაიდან ამ ბოლო ხანებში სამინისტროში მოდიან სხვადასხვა თემების წარმომადგენლები სამაზრო ერობების რწმუნებით, რომ მათ ნება მიეცეთ სოხუმში სიმინდის დამზადებისა, მომარაგების სამინისტროს სასურსათო განყოფილება ამით აცხადებს, რომ ვერც ერთი ასეთი შუამდგომლობა დაკმაყოფილებული ვერ იქნება.

ამიტომ მეტი ხარჯის თავიდან ასაცილებლად ასეთი წარმომადგენლების გზავნა შეწყვეტილ უნდა იქნეს. სამაგიეროთ სამაზრო ერობას გაეწევა ყოველგვარი დახმარება ამ საკითხის მათ რაიონში მოსაგვარებლათ, სურსათით ან სათანადო ნებადართვის მიცემით უკანასკნელის შესაძენათ.

სასურსათო განყოფილების დირექტორი შ. რამიშვილი.

(6. 3—1)

დიდი მთავრის ქუჩა - (ველიკოკნიაჟესკაია) № 65

ოფიცერთა ეკონომიურ საზოგადოების შიგადაშირ.

მოტორის = = ფისქვილი

ღებულობს საფქვავს ხორბალს, სიმინდს, ქერს და აგრეთვე ჰყიდის ფქვილს და ყიდულობს ხორბალს, სიმინდს, ქერს. ტელეფ. 7—11.

(1561—3—2)

განცხადება

რკინისგზელთა ცენტრალურ გამგეობასთან არსებული კულტურა-განათლების კომისია 20 მაისს, დილის 10 საათზე

ნიშნავს შეჯიბრებას

მუშტაიდის ბაღში არსებულ სავაჭროების (ბუდკების) და კლუბის ბუფეტის იჯარით გასაცემათ.

მსურველთ პირობების გაგება შეუძლიათ კომისიის ცენტრალურ გამგეობაში, [illegible] ქ. სახლი № 300, დილის 8—2 საათამდის. (1564 3—2)

მასწავლებელი

ს. გრიაზნოვი

იღებს შეგირდებს

სამზადებლად

მეორე წლოვანთა პანსიონ ხედაც, ბოლო მოზარდულთა მოსაზრებით.

მისამართი ვერა. იშველიოვის შესახ. სახ. № 6, ბინა № 8.

(1550—3—3)

ს. ერისწმინდელი

1 **„სადარაჯოზე"**

დრამა ცხოვრიდან 3 მოქმ.

2 **არონ შეინცი**

ბიბლიური სურათი 1 მოქმედებად. იყიდება ყველა მაღაზიებში. გამომცემი ან. ჟღენტისა. (1517 2—3)

დამფ. კრება რუსეთთან შეთანხმების შესახებ

11 მაისის სხდომაზე დამფუძნებელმა კრებამ ყოველ მხრივ აწონ-დაწონა ის შეთანხმება, რომელიც დადო საქართველომ და მოსკოვის მთავრობამ შუა.

სიტყვა დასძენა, რომელსაც ყველა ფრაქციების წარმომადგენლები ეთანხმნენ, იმაში მდგომარეობს, რომ ეს ხელშეკრულება არის საქართველოს დემოკრატიის დიდი გამარჯვება. „ჩვენი ხალხისთვის, სოქმე გ[ა]რეშე საშინაო მინისტრმა, დღევანდელი დღე დიდი დღეა. მას შეუძლიან ვაიხაროს, რომ ჩვენ შევძელით ამ საგარეო [illegible] რუსეთის ხალხთან". ეს ხელშეკრულება, ამ. ნ. ჟორდანიას სიტყვით, „არის ჩვენი ხალხის, მისი მთავრობის, მისი დამფუძნებელი კრების პოლიტიკის და ტაქტიკის გამარჯვება". ეს აზრი სრულიადაც განიზიარეს სხვა ფრაქციების ორატორებმაც.

რაში მდგომარეობს ეს გამარჯვება? უთანხმოება ჩვენსა და საბჭოთა რუსეთის მესვეურთა შორის გამოწვეული იყო იმ გარემოებით, რომ ისინი, როგორც უმცირესობის დიქტატურის თვალსაზრისზე მდგარნი, უარჰყოფდნენ ერის თვითგამორკვევის პრინციპს და, მაშასადამე, ქართველი ერის თვითგამორკვევის პრინციპსაც. მათი სწავლით მხოლოდ „მშრომელთა თვითგამორკვევის უფლება", ე. ი. ჯერ საბჭოთა წესების გამოცხადება, მერე თვითგამორკვევაზე ლაპარაკი. ეს იყო ჩვენი რეს პუბლიკის დამოუკიდებლობის სრული უარყოფა და სრული განადგურება ყველა იმ დემოკრატიულ წესებისა, რაც მელთა დამყარებაც საქართველომ მოახერხა დიდი რევოლუციის წყალობით. დღეს მოსკოვის მთავრობა „ყოველ დავის გარეშე" სცნობს საქართველოს დამოუკიდებლობას, სცნობს ჩვენი ერის თვითგამორკვევის უფლებას და, მაშასადამე, ამ საკითხში სტოვებს უმცირესობის დიქტატურის გზას და დგება დემოკრატიზმის ნიადაგზე. ეს მართლაც უზარმაზარი გამარჯვებაა არა მარტო პოლიტიკური, არამედ იდეურიც.

მცირე დასხიანნი ამ საგარეო [illegible] რევზაში შეიტანა სოც.-რევოლუციონერთა ფრაქციის ორატორმა. იგი არ უარჰყოფს, რომ ეს ხელშეკრულება მართლაც დიდი გამარჯვებაა საქართველოს დემოკრატიისა. მაგრამ, მისი აზრით, ასეთი შეთანხმება შესაძლებელი იყო მეორად ერთი წლის წინ", მხოლოდ გაბატონებულ პარტიის მეთაურთა ეს დაუგვიანდა. სოც.-დემოკრატიული მთავრობა იმის მაგიერად, რომ მოსკოვის მთავრობასთან შეთანხმებაზე ეზრუნა, დენიკინებს დენიკ[ინ]ებთან [illegible] და ამით შეუძლებლად ხდიდა ბოლშევიკებთან საერთო ენის გამონახვას. ასეთი საყვედური ბ. გოგიჩაიშვილის ცოტა არ იყოს, ღირსეული სიცრუე ზეიმი, რომელიმაც მოცვული იყო მთელი დამფუძნებელი კრება.

არა გვგონია თვით სოც.-რევოლუციონერები სჯეროდეს ის, რაც მათ ორატორის აღიარებას [illegible] ბის ენაზე მმართველ პარტიის სასაყვედურო. მათ არ შეეძლებათ არ ხედავდნენ [illegible] წინააღმდეგ [illegible] რუსეთის ტერიტორია თითქმის სრულად [illegible] დენიკინის არმიას [illegible] ამ ფრონტი, მარ ის მთავრობას მოსკოვის მთავრობის [illegible] მათ ეს ხელშეკრულება იმ დროს. მოსკოვთან შეთანხმება ჩვენი მთავრობისთვის [illegible]. ამ ბრძოლის დროს [illegible] შეთანხმება, ეს იყო სწორედ სოც.-რევოლუციონერთა პარტია, [illegible] მოსკოვიდან ხალხს [illegible] იმ ნიადაგს ჩვენი მთავრობის წინააღმდეგ.

პრესა

„ნაროდნოე დელო" (№ 31) რუსეთისა და საქართველოს შორის ახალი ხელშეკრულობის დადების გამო შენიშნავს სწერს:

„მართალია, ფაქტიურათ საქართველო არას დროს არ ყოფილა ომში რუსეთთან, მაგრამ ამ ორ მეზობელ ქვეყნების ურთიერთობა არ იყო მეგობრული. ხელშეკრულება არა თუ მარტო ამყარებს ამ ორ სახელმწიფოთა შორის ნორმალურ ურთიერთობას, არამედ—არკვევს საქართველოს უფლებრივ პოზიციას წინანდელ სუვერენ რუსეთის სახელმწიფოს მიმართ.

„ხელშეკრულების მუხლებიდან ყველაზე მნიშვნელოვანია პირველი მუხლი, სადაც ნათქვამია: „რუსეთი ყოველივე დავის გარეშე სცნობს საქართველოს სახელმწიფოს დამოუკიდებლობას და თვით არსებობას და თავის ნებით უარს ამბობს ყოველგვარ სუვერენულ უფლებებზე, რომლებიც რუსეთს ეკუთვნოდა საქართველოს ხალხისა და მიწა-წყლის მიმართ".

„ჩვენ ამ მუხლს ვთვლით ყველაზე მნიშვნელოვანად არა მარტო საქართველოსთვის, არამედ—სომხეთისთვის და, შეიძლება, აგრეთვე აზერბაიჯანისთვისაც. ეს მუხლი გვეუბნება, რომ საბჭოთა რუსეთი [illegible] რევოლუციით მოხსნილი თავის თავისუფლებისა, მიცემული,— [illegible] თვითგამორკვევის შესახებ.

„თუ რა საზღვრებშია აღიარებული დამოუკიდებელი საქართველო, ჯერ ჯერობით არ ვიცით. მთავრობამ გვამცნო მხოლოდ ის, რომ საზღვრების საკითხი გადაწყვეტილია საქართველოსთვის ხელსაყრელ პირობებში.

გამოცხადებულ მუხლებში ჩამოთვლილია მხოლოდ ის ვალდებულებანი, რომლებიცა უკისრნია რუსეთს. რაც შეეხება იმას, თუ რა მიიღო სამაგიერო რუსეთმა, არ არის ნახსენები. პოლიტიკაში „do ut des"—მიმეცი, რომ მოგცე"-ს პრინციპი იმისთანა სიმტკიცეა, რომ ჩვენ შესაძლებლად ვერ ვთვლით მივიღოთ ეს ხელშეკრულება, როგორც სიუხვის ერთი მოწყალება. მთავრობა გვპირდება ახლო მომავალში მაღლისდე [illegible] გამოაქვეყნოს საზავო ხელშეკრულება. მაშინ შეიძლება გვექნება, მისი მთელი დირსება დაფასებინოთ ჯერ-ჯერობით კი, ხაზ გასმით უნდა აღვნიშნოთ, რომ ქართველმა დემოკრატიამ თავდათავინობითი და შეუპოვარი ბრძოლით შესძლო დაეპყრო დამოუკიდებლობა. რუსეთის ხელის აღება თავის სუვერენობისაგან ქართველ ხალხზე და მის ქვეყანაზე თავის თავად უკვე წინათვე გამოარკვევს საქართველოს დამოუკიდებლობის საკითხს საერთაშორისო თვალსაზრისით სამართალი. ძნელი თუ მოიპოვება ისეთი სახელმწიფო, რომელიც საქართველოს დამოუკიდებლობის წინააღმდეგ იყოს მას შემდეგ, რაც ყველაზე მეტი დაინტერესებული მხარე—რუსეთი—უცნობს ეს დამოუკიდებლობა.

„ეს ხელშეკრულება იმავე დროს წაართმევს ყოველგვარ ავანტიურისტ—ელემენტებს ყოველგვარ შესაძლებლობას, რომ ისარგებლონ საბჭოთა რუსეთის სახელით თავიანთი ბნელი საქმეების ასასრულებლად.

„მაისის 8-ის აქტი, რომელიც უზრუნველყოფს საქართველოს მშვიდობიან ხალხს ჩრდილოეთიდან, შეიძლება აძლევს მას მთელი თავის ძალები მიმართოს პანისლამიზმის და პანთურქიზმის წინააღმდეგ.

„ჩვენ ერთ წუთსაც არ ვეჭვობთ, რომ საქართველოს დემოკრატიის გამოცდილი მოქმედება გადალახავს ამ სიძნელეს, გამოიყვანს ქვეყანას ხანგრძლივ ბრძოლის მდგომარეობიდან და მისცემს შეძლებას ხალხს განაგრძოს მშვიდობიანი აღმაშენებლობითი მუშაობა [illegible] იმედით [illegible] დღეს სულიერა და გულით ულოცავს საქართველოს დემოკრატიას დიდებულ ფასიანი გამარჯვებას".

ჩრდილო-კავკასიის ბოლშევიკების აგიტაცია საქართველოს წინააღმდეგ

როგორც მკითხველს მოეხსენება, ზავი საქართველოსა და რუსეთს შორის შეიკრა მოსკოვში ღამით 7—8 მაისს. მაგრამ ამასთანავე უნდა აღინიშნოს, რომ დღევანდელი წერილები, ავანტიურისტი ბოლშევიკების სრული უპასუხისმგებლობის თვალსაჩინო საბუთია ამ დროს ჩრდილო კავკასიაში საქართველოს წინააღმდეგ განადგებული საზიზღარი აგიტაცია.

ჩვენ ხელთ არის კავკასიაში გამოცემული ბოლშევიკური გაზეთის—„კომუნისტ"-ის სამი ნომერი: 7, 8 და 9 მაისისა.

მთელი ეს ნომრები სავსეა, მეთაურიდან დაწყებული, უბრალო ქრონიკამდეც კი, საქართველოს საწინააღმდეგო ცნობებით, თუ მოწოდებებით.

ჩვენ ქვემოდ მოგვყავს ზოგიერთი დამახასიათებელი ადგილები ბოლშევიკების ნაწერებიდან.

9 მაისის გაზეთში, იმ გაზეთში, რომლითაც თითქოს გვარწმუნებს, იცავს თავის ცენტრალურ მთავრობას, აი რას სწერენ:

—

„კომუნისტი" № 26 (9 მაისი 1920 წ.)

პირველ გვერდზე დიდი ასოებით ასეთი განცხადებაა—„საქართველოს ხაკმენი", სადაც ტფილისიდან გაქცეულის სიტყვით აწერილია „პირველ მაისს თბილისში მუშების დარბევის დაწვრილებითი ამბავი". აწერილია ისე, როგორც სჩვევიათ ხაზოგადოთ ბოლშევიკებს. მაგ., ნათქვამია, სხვათაშორის, თითქოს ამ დღეს ტფილისში დაუხვრეტიათ 15 მუშა, თითქოს „საღამოს 4 საათიდან მუშათა უბნებში დაიწყო მასიური ჩხრეკა, ყველა შეპყრობილი მიჰყავდათ მეტეხის ციხეში. ამ ცნობის მიმწოდებელი ტფილისიდან გაიქცა 2 მაისს, როცა მუშების დაპატიმრება ჯერ კიდევ გრძელდებოდა".

ამ ცნობაზე გაზეთი აშენებს გრძელ მეთაურს, რომელიც ეძღვნება „მენშევიკური სამთავროს წინააღმდეგ" [illegible] [illegible] და [illegible] სიტყვები აი ღონისძიების შემდეგ, აგი თავისუფალი დღეები და [illegible] ხალხი იმ ამხანაგ მუშებს, რომლებიც 1—2 მაისს თბილისში დაიღუპნენ. მათ მკვდარი საპარველი დაუდგეს პროლეტარულ რევოლუციას საქართველოში".

ამავე გაზეთის ნომრის სხვა სტატიაში, რომ მისმა ჯარმა არ გადმოლახოს საქართველოს საზღვრები,—გაზეთი ასეთ სათაურს უძღვნის: „საქართველო თავს იმართლებს რუსეთის წინაშე".

პატარა ფელეტონს, რომელსაც სათაურათ აქვს—„Сказка про белого бычка"—წინ უძღვის ასეთი წინასიტყვაობა: „როგორც გადმოგვცემენ ტფილისიდან ჩამოსულნი, ქართველის მიერ მობილიზაციით გაწვეულმა გლეხებმა და მუშებმა უკვე დაიწყეს გაქცევა" და ამას მოჰყვება ლაძღვა, ლანძღვა პირაბშული!..

—

„კომუნისტი" № 25 (8 მაისი, 1920 წ.)

მეთაურ წერილში, რომელსაც სათაურად აქვს „მოღალატეობა და პროვოკაცია"—ამტკიცებენ ბ ნნი ბოლშევიკები, რომ საქართველო მტერს ვერ გაუმკლავდება, ვინაიდან „არ ვქნებათ, მაქვთი მოწყვეტილით, სიტობი მახედა. საქართველოს წინააღმდეგ დაიწყება აჯანყებები ხამხრეთ ოსეთში და აფხაზეთში".

„საქართველოს საქმეთა" განყოფილებაში—წერილში „ქართველ მტარვალთა სიკვდილის წინ აგონია"—სათაურით ლაპარაკია პირველი მაისის შესახებ, სადაც სხვათა შორის, ნათქვამია: „თბილისის ქუჩებში მშვიდობიან დემონსტრაციას დაუხვდნენ ქართველი სალდათები, რომელთაც დაგლიჯეს დროშები, პლაკატები და დაიწყეს დემონსტრანტების მოხაწილეობა გარეკვა. 15 [illegible] რამე".

არის აგრეთვე წერილები ასეთი სათაურებით: „ქართველი მენშევიკების ავტორიკა", „ნ. ჟორდანიას მოწოდება" (ამოღებული თბილისის ბოლშევიკური პრესიდან); „წითელ ამიერ-კავკასიაში"; „საბჭოთა აზერბაიჯანის ულტიმატუმი სომხეთის და საქართველოს კაპიტალისტებს".

—

„კომუნისტი" № 24 (7 მაისი, 1920 წ.)

„უკანასკნელ ცნობების" განყოფილებაში შავ, დიდრონ ასოებით მოყვანილია „ოფიციალური ცნობა" თბილისიდან „თელავის საბჭოება" და მობილიზაციის შესახებ, რომელსაც დიდი ასოებით შემდეგი სათაური აქვს: „ქართველი მეშვეკები არიან აშლილები".

მოწინავე წერილი—„მენშევიკების ავანტიურა", ეხება აზერბაიჯან საქართველოს დამოკიდებულებას და, სხვათა შორის, სწერს: „ქართველი თავადი გვარიდულები და, შეიძლება, ქართველ მუნდირ-გადაცმული დენიკინელები, რომელთაც მოისვენეს მენშევიკების ფრთებს ქვეშ, ომით ემუქრებიან საბჭოთა აზერბაიჯანის მცხოვრებთ... მენშევიკური პარლამენტის პროვოკაციული პოლიტიკა დამარცხდება. აზერბაიჯანის მშრომელი მასსა ენერგიულ წინააღმდეგობას გაუწევს თავდასხმა მეტ შემოსევას".

იმ ბრძოლის შესახებ, რომელიც სადგ. ფოილოსთან მოხდა, ოპერატიული ცნობა შემდეგს გადმოგვცემს: „5 მაისს 5 ს. ჯავშნიანი მატარებელი „ტიმოთე ულიანცევი", რომელიც მოთავსებული იყო ქვეითი ჯარის გუნდი სადგ. აკსტაფადან მოვიდა მტკვრის ხიდთან, სადაც მან შეხვდნენ სადგურ ზაქტარის ქვემეხის ცეცხლით და დაახარჩუნეს იგივ სადგ. აკსტაფისაკენ. ჯავშნიან მატარებლის უფროსი ეტყობინება, რომ ისმოდა ტყვიისმფრქვევის ხმა,—თითქოს მოწინააღმდეგენი ადგენ მტკვრის ხიდი. ჯავშნიან მატარებლის „კრასნი დაღესტანი" ისა და ქვეითი რაზმის ნაწილის შემდეგ ჩვენმა ნაწილებმა გადალახეს ხიდთან მისვლა, მაგრამ სადგ. ფოილოსთან მათ დახვდა საარტილერიო ცეცხლით შეხვდნენ მტკვრის იქით გამაგრებულ პოზიციებიდან. ჩვენს ნაწილებს ბრძოლა არ ჰქონიათ მოწინააღმდეგე ძალთან; ჩვენებმა გამაგრეს პოზიციები ფოილოდან დამოსავლეთით 3 ვერსტით".

ყველა ამ ქ მოყვანილი ნაწერები მაო-

ღღეს

ოსმალეთის დელეგაციას უკვე ჩაბარეს საზავო ხელშეკრულების პროექტი.

მუსტაფა ქემალ ფაშას ჯარი დარდანელს ემუქრება.

ფრანგული ცნობით ბეირუტის ახლოს საფრანგეთის ჯარებს არაბები თავს ესხმიან.

საფრანგეთში გაფიცვები დამთავრდა

გენერალური შტაბის ცნობით ჩვენმა ნაწილებმა 12 მაისს დილის 5 საათზე დაკავებულ პოზიციებიდან მტერი გარეკეს. ჩვენ დავიჭირეთ ხრამის ხიდი და მის გარშემო მდებარე სიმაღლეები. მტრის დევნა გრძელდება.

[illegible]

რუსეთის საბჭოთა მთავრობა და ოსმალეთის ნაციონალისტები.

ოსმალეთის ნაციონალისტებმა და საბჭოთა მთავრობამ ხელი მოაწერეს 10 მუხლისაგან შემდგარ ხელშეკრულებას. ნაციონალისტური ჯარი უნდა განაცხადებს მოკავშირეების პირობების მიღებაზე, რომელიც ამცირებს ოსმალეთის სუვერენიტეტს. საბჭოთა მთავრობა მათ დაეხმარება ხნგობრივათ და მატერიალურათ, ოსმალეთის ნაციონალისტები კი თავის თავზე იღებენ მათ ქვეყანაში საბჭოთა რეჟიმის დამყარებას. [illegible]

[illegible]

ღღეპეშეპი

(საქართველოს დეპეშათა სააგენტო)

12 მაისი.

ინგლისური ცნობები

(ბერლინიდან)

პოლონეთი და გერმანია.

პოლონეთის გამარჯვება შილეზიაში, როგორც სჩანს, გერმანიისათვის ცუდი სიურპრიზი იყო. გერმანიის პრესა აღნიშნავს პოლონეთის იმპერიალიზმის საშიშროებას და პოლონეთ უკრაინის თანამშრომლობას სკეპტიკურად უყურებს.

ლიონის რადიო-სადგურიდან.

(ინგლისურ ენაზე)

საფრანგეთის ფინანსები.

„პტი პარიზიენი" ძლიერ საინტერესო წერილს ათავსებს საფრანგეთის ფინანსების მდგომარეობის შესახებ. [illegible]

პოლონელების გამარჯვება.

ვარშავიდან მოსული ცნობით, ემდახან განთავისუფლებულ ლახაულეთ პრუსიის (პოლონეთის პომერანია) გერმანელები ძლიერ დამარცხდნენ: მათ 16-დან მხოლოდ 3 მანდატი მიიღეს. ხმის უმეტესობა ორმა პოლონურმა დემოკრატიულმა ფრაქციამ მიიღო.

ნ ა ვ თ ი.

ლონდონიდან იუწყებიან: ინგლისმა და საფრანგეთმა მესოპოტამიიდან დიდძალი ნავთის შემოტანით, ფლოტისა და სამრეწველოების საჭიროებისათვის თავისითავი უზრუნველყვეს.

გაფიცვა და კანონი.

მინისტრთა საბჭომ იუსტიციის მინისტრს დაავალა შეკრიბოს ცნობები „ჟ. ზ. ტ." წინააღმდეგ მისი გაშვების მიზნით, 1887 წ. 2 ოქტომბრის კანონის თანახმად, რომელიც სინდიკატებსა და პროფესიონალურ კავშირებს უფლებას აძლევს მხოლოდ თავისი ინტერესები დაიცვან, მილიერანმა განაცხადა [illegible]

და გვარი იმათი, ვინც ამის გამოძიების შემდეგ, სამ დღეში არ წარმოადგენს [illegible] ხარჯი [illegible] ანგარიშის გასწორება, რაც სამ დღეში უსათუოთ უნდა მოხდეს. სამართო კომისია.

✦ ნაძალადევის უბნის საბჭოთა გამგეობას საზოგადო კრებაზე 9 მაისს გამოტანილ იქნა შემდეგი რეზოლუცია: [illegible]

[illegible]

სი—სამშობლოს ლეწვრა;

მესამე განყოფილებაში (ჩუღურეთში) 1) ასათიანი—საფრანგეთის რევოლუცია; 2) ვ. ბარნოვი—ქართული მწერლობა.

ცენტრში 1) ვპ. ბლიაძე—საქართველოს სიმდიდრენი; 2) ივ. ტყეშელაშვილი—არაორგანიული ქიმია; 3) გ. კორძახია—საცხოვრიაშნობი. ლექციები დაიწყება საღამოს 7 საათზე.

✦ ხელხოსნთა თეატრის ბილეთები 13, 14 და 15 ამა მაისს ნაშუადღევის 12-დან 2 საათამდე თეთლისის ქალთა № 3 გიმნაზიის დირექტორი დაარიგებს კვირა დილის წარმოდგენების ბილეთებს მოსკოვის სამხატვრო თეატრისას თბილისის საშუალო და დაბალ სასწავლებლებისათვის.

✦ თფილისის პროფესიონალურ კავშირთა საბჭოს და უმაღლესი კომიტეტების გამგეობათა შეერთებული სხდომა შესდგება კვირას, დილის 10 ს. მუშათა კლუბში განსახილველია თანამედროვე მომენტი. [illegible]

✦ ქალაქის შრომის ბირჟის ბინაზე პარასკევს, 14 მაისს, საღ. 5 ს. შეერთებული მეტყველთა საჭარბო კომიტეტების [illegible]

[illegible]

ახალი ამბები

[illegible]

— ხუთშაბათს, 4 საათზე შესდგება მე 7 რაიონული კოლექტივის ჩვეულებრივი კრება. ყველა „იაჩეიკების" წარმომადგენლებს ეძლევათ აუცილებლად დასწრონ კრებას.

— ხუთშაბათს, 18 მაისს საღ. 5 ს. დანიშნულია ნაძალადევის ახალი თეატრის შენობაში საქ. ს. დ. მ. პ. პირველ რაიონულ წევრთა 10 მაისის საერთო კრების გაგრძელება.

— დღეს, საღამოს 5 ს. შესდგება მე-8 რაიონის კოლექტივის სხდომა (კახეთის ქუჩა).

პარტიული ქრონიკა

დუშეთის მაზრის მილიციის უფროსი გიორგი პარკაძე უმოქმედობის გამო სამსახურიდან დათხოვნილ იქნა.

იუსტიციის სამინისტროში

იუსტიციის მინისტრი იღებს მთხოვნელებს ორშაბათობით და ხუთშაბათობით 12 საათიდან 1 საათამდე, თანაშემწეების პირთ ყოველ დღე 11—12 საათამდე. დეპარტამენტის დირექტორი იღებს მთხოვნელებს ყოველ დღე 12—1 საათამდე, თანამდებობის პირთ ყოველ დღე დილის 9—10 საათამდე.

შრომის სამინისტროსაგან

(ცირკულიარი)

ყველა კერძო, საზოგადოებრივ და სახელმწიფო წარმოებათ და დაწესებულებებს, შრომის სამინისტროს ყველა კომისრებს და რწმუნებულთ.

ამა წლის 4 მაისის, № 2090 ცირკულიარის დამატებათ, რომელიც სამხედრო სამსახურში გაწვეულ მუშა მოსამსახურეთა ადგილის შენახვასა და მათთვის ნახევარ ჯამაგირის მიცემას შეეხება, შრომის სამინისტრო განმარტავს:

1. ნაწარმით მომუშავე მუშა-მოსამსახურეთათვის ხელფასის ნახევარის გამოანგარიშება ხდება ჯარში გაწვევის დროს არსებულ სანაჭრო შეფასების თანახმად იმის მიხედვით, თუ როგორი იყო საშუალო სანაჭრო ხელფასი. საშუალო სანაჭრო ხელფასის რაოდენობა გამოანგარიშებული უნდა იქნეს ჯარში გაწვევამდე უკანასკნელ ხანის 3 თვის ნამუშევარიდან; თუ მუშას სამი თვე არ უმუშავნია, მაშინ მხედველობაში ღებენ იმ დროს, რამდენი ხანიც იმუშავა.

2. სანამ მუშა სამხედრო სამსახურში იმყოფება, მას არ უნდა ერიცხებოდეს სამუშაო ხელფასიდან ავანსები, ვალი, სადგომის ფული და სხ.

შრომის მინისტ. ამხ. ი. მახარაძე.

ჟურნალისტთა პროფესიონალური კავშირი

თფილისში დაარსდა ჟურნალისტთა პროფესიონალური კავშირი.

როგორც სახელიდან, ისე ამ კავშირის მიზანი იქნება, უეჭველია, თავის წევრთა პროფესიონალური ინტერესების დაცვა. კავშირი, უეჭველია, ღლიერ წესრიგში დააყენებს საკითხს თფილისის მუშათა პროფესიონალურ კავშირთა საბჭოსთან ნდობის შესახებ და სხვ.

ამ ახალი კავშირის დაარსებით,— მისი გამგეობის, სარევიზიო კომისიის და სხვა ორგანოების არჩევით ჩვენ თითქოს საქმე გვაქვს წმინდა პროფესიონალურ კავშირთან, მაგრამ თუ საქმეს ჩაუკვირდებით, ახლო გავეცნობით მას,—შემცდარნი დავრჩებით.

მართალია, კავშირში შესულნი არიან ჩვეულებრივ პროფესიით, ხელობით ჟურნალისტები, ან ჟურნალისტიკასთან ახლო მდგომნი, მაგრამ ბევრი მათგანი ამჟამად ამ პროფესიით არ ირჩენს თავს.

არის კავშირში ისეთი წევრი, რომელიც სახელმწიფო სამსახურში ითვლება.

ისეთიც მოიპოვება, რომელსაც სხვა თავისუფალი პროფესიაც აქვს,—მაგ. ნაფიციც ვექილია.

და თუ ასე წავიდა საქმე, ჩვენ ვფიქრობთ, კავშირში შესვლის მსურველნი აღმოჩნდებიან ზოგიერთი ექიმები, მასწავლებლები და სხვა პროფესიის ხალხნიც, ვინაიდან, ასე თუ ისე, მათ კავშირი ექნებათ ჟურნალისტიკასთან.

და ამ გზით თუ ვიდით პროფესიონალური მოძრაობის ასპარეზზე,—ჩვენ ასეთ პროფესიონალურ კავშირებსაც მივიღებთ:

ვთქვათ, ლითონზე მომუშავეთა კავშირს, რომელშიაც ჩაწერილი იქნება ხელობით ზეინკალი, ახლა კი იქნება საქმე კანტორაში მოხელის თანამდებობაზე.

მეწაღეთა კავშირს, რომელშიაც წევრად იქნება ხელობით მეწაღე, მაგრამ ამ პროფესიაში არა მომუშავე, არამედ— ვაჭარი ან სხვა საქმის მიმდევარი.

ამ გზაზე შემდგარა ახლად დაარსებული თფილისის ჟურნალისტთა პროფესიონალური კავშირი: მასში შედიან წევრებათ, მართალია, ხელობით ჟურნალისტები, მაგრამ ამ პროფესიაში არ მომუშავენი, ამ პროფესიით ლუკმაპურის არ მაძიებელნი...

ეს არის ერთი მტკივანი ადგილი ამ კავშირისა. ან უნდა ჩამოშორდნენ მას ასეთი შემთხვევით თუ ნაწევ შეტმასნებული ელემენტები, ან უნდა კავშირს გამოეცვალოს სახელწოდება.

სახელწოდება — პროფესიონალური, ხოლო შიგ სხვა შინაარს მოითხოვს...

მაგრამ, ამასთან ერთად, „კავშირის" ცხოვრებაში არის მეორე მხარეც, რომელიც არ არის ნაკლები ყურადღების ღირსი, განსაკუთრებით იმათთვის, ვინც პარტიულ პრესაში თანამშრომლობს.

და როცა ჩვენს წინაშე დგება საკითხი კონკრეტულად—პარტიულ პრესაში მომუშავე ჟურნალისტები შევიდნენ თუ არა კავშირში—ჩვენ ვამბობთ: არა, არ უნდა შევიდნენ.

ამ შემთხვევაში ჩვენ მხედველობაში გვყავს ისეთი ჟურნალისტები, რომლებიც ამა თუ იმ პარტიულ პრესასთან დაკავშირებულნი არიან იდეურათ.

ჟურნალისტის ორი ტიპი ვიცით ჩვენ: ერთი სწერს იმიტომ, რომ მხოლოდ ფული აიღოს, მეორე—სწერს იმიტომ, რომ უმთავრესად ის ამით ემსახურება იდეას.

იდეური ჟურნალისტი თავისი პარტიის ორგანოში იმუშავებს ნივთიერად არა ხელსაყრელ პირობებშიაც კი. მაგრამ ასე არ მოიქცევა მხოლოდ სარჩოსათვის მომუშავე ჟურნალისტი.

აი სწორედ აქ უნდა დაიდოს საზღვარი ამ ორი ტიპის ჟურნალისტს შორის. და ეს იქნება ჩვენის აზრით ის, რომ ასეთ „კავშირში" არ შევა წევრად პარტიულ პრესაში მომუშავენი.

ასეთნაც მოიქცევით ჩვენ, „ერთობა"-ში მომუშავენი...

მაგრამ ამით ჩვენ არ უარვყოფთ საზოგადოთ ჟურნალისტთა პროფესიონალური კავშირის არსებობას. კავშირმა უნდა იარსებოს. იქ ჩაეწერებიან წევრებათ ისეთი ჟურნალისტები, რომლებიც არ არიან დაკავშირებულნი იდეურათ ამა თუ იმ პარტიულ გინდ უპარტიო, სოციალისტურ გინდ ბურჟუაზიულ, კომერციულ გინდ პოლიტიკურ ორგანოებთან.

უნდა ჩაეწერნენ კავშირში ისეთი პირები, რომლებიც მართლა ჟურნალისტის პროფესიით ირჩენენ თავს. მაშინ ექნება კავშირს წმინდა პროფესიონალური სახე. მაშინ მას ექნება ხასიათი, ვთქვათ, საფოსტო სამრეწველო დაწესებულებათა მოსამსახურეების პროფესიონალური კავშირისა, რომლის არსებობას ნიადაგიც ექნება და მუშათა კლასიც მხარს დაუჭერს პროფესიონალური ინტერესების დაცვის საქმეში.

ჯერ-ჯერ ამ ნიადაგზე არ მოეწყობა თფილისის ჟურნალისტთა პროფესიონალური კავშირი,—ჩვენ თამამად შეგვიძლია ვთქვათ: ის იქნება ფიქციური...

გ. მ.

უცხოეთი

რ უ ს ე თ ი.

ბანკების მუშაობა კავკავში. კავკავის კომუნისტების გაზეთში სწერია: „შეიარეთ სახალხო ბანკის შემნახველ კასაში და ნახეთ რა ხდება იქ. აუარებელი ხალხი, ხმაურობა, სიცივე, სულმდგარი რიგები ფულის ასაღებათ უნდა დაკარგოთ ერთ ნახევარი 3 საათისა. და ეს იმიტომ, რომ მოხელეებს ჩვეულება დაკარგული აქვთ, სძინავთ, ბიუროკრატიულათ ექცევიან თავიანთ თანამდებობას. საჭიროა ყურადღება მიექცეს ამ გარემოებას, რათა ფულის ასაღებათ ბევრი დრო არ იკარგებოდეს".

(„კომუნისტ." № 11)

უსახელო წერილების ავტორები. კავკავის „ჩრეზვიჩაიკას" დაგროვებული უსახელო ავტორების წერილები მისდის, რომლებიც მიუთითებენ სხვა და სხვა პირებს კონტრ-რევოლუციონურ მუშაობაზე. „ჩრეზვიჩაიკა" აცხადებს ასეთ ავტორების საყურადღებოთ, რომ წერილებს არავითარი ყურადღება არ მიექცევა და მოითხოვს, რათა ასეთ მუშაობის შესახებ დაინტერესებულმა პირებმა პირადათ განუცხადონ „ჩრეზვიჩაიკას".

ბოლშ. გაზ. „კომუნისტ"-ში № 11, 21 აპრ. სწერია": სახელმწიფო ბანკის კავკავის განყოფილების გამგის ვასილიევის სახელზე მოვიდა შემდეგი „უსახელო წერილი": „ამხანაგო ვასილიევ! თუ სამ დღის განმავლობაში არ უარყოფთ ფულების გაცემას,—მოემზადე მოკვდავი! სპეკულიანტო! ჩვენ, პროლეტარები,—დაგსჯით თქვენც ერთად"—წერილი მიღებულია 2 დღის წინათ; მოხსენებით, ბანკის განყოფილება ფულით დღეს აღვსებული უნდა იქნეს, წერილი კი „ჩრეზვიჩაიკას" გადაეცა, რომელიც ყველგან ეძებს თვალები და ყური ამ პროლეტარებს,—დღევანდელ დილით შეილები, რომელსაც მათ „ჩრეზვიჩაიკა" მონახავს. უსახელოებს ასეთი „მახსრობა" სრულებითაც არ უყვარს საკვლევები! თქვენ ხომ გამბედაობაც არ გეყოფათ იმიტომ, რომ ბოლში ისროლოთ! და შემდეგ, რას ნიშნავს ჩვენთვის ერთი ბოლ-მზე მაშინ, როდესაც ფინიკინი აღასრულებით ისროლა და გერებულს გაბდა!"

ს ო მ ხ ე თ ი.

თურქების თავდასხმა სომხეთზე. სომხეთის დეპეშათა სააგენტო იტყობინება: „აზერბეიჯანის ჯარის უფროსის კარაბეკირ-ფაშას ბრძანების თანახმად ოსმალეთის ჯარები ტაიროვნ ოლტისის მიმართულებით. ამავე დროს 200 ოსმალეთის მხედრები მიიკლაკან გაემართნენ. თურქები მიისწრაფვიან დააბრკოლონ აზერბეიჯანს და გაანადგურონ სომხეთის დამოუკიდებლობა".

სომხეთის სოციალ დემოკრატიულ მუშათა პარტიის ერევნის კომიტეტმა გამოსცა მოწოდება, რომლითაც აცნობს ხალხს უკანასკნელ ხანებში ბაქოში მომხდარ გადატრიალებას და მის მიზანს. ბაქოში ადგილობრივი ძალების საშუალებით და ინიციატივით მომხდარი პოლიტიკური „გადატრიალება" არის პოლიტიკური შანტაჟი, კარიკატურა, ახალი ფონდებით ძველი მიზნის მისაღწევათ.

აზერბეიჯანის ძველი ბეგური მთავრობის ახლო მიზანი იყო რუსეთის სამხრეთი მაზრების განადგურება ისევე, როგორც განადგურებული არიან ოსმალეთის სომხეთის სომხური ადგილები ენვერისა და მუსტაფა ქემალის ხელით, რათა ერთხელ და სამუდამოთ „გადაწყვიტონ" სომხეთის საკითხი.

აზერბეიჯანის მთავრობა ჯარს მიეშველა ინგლისს, მიიღო საჭირო სამხედრო მასალები და დაიწყო პირველ რიგში სომხეთის წინააღმდეგ მოქმედება, თუმცა ვერ მიაღწია თავის მიზანს. ყარაბაღის და ზანგეზურის სომხებმა მათი გეგმები ჩაშალეს. შემდეგ, როცა რუსეთის ბოლშევიკებმა გაიმარჯვეს, აზერბეიჯანის მთავრობამ ამ ფერი გამოიცვალა, გახდა ბოლშევიკური და სათათბიროში მიეგარი პირობა აიღო. მაგრამ ძველი პოლიტიკა სომხეთა მიმართ დარჩა იგივე. ახალი მთავრობანი განაგრძობენ თავიანთ ძველ ბრძოლას სომხეთის წინააღმდეგ.

მოწოდება ასე თავდება: ამხანაგებო და მოქალაქენო! ეხლა თქვენ უფლება გაქვთ შეეკითხოთ რუს ბოლშევიკებს, რომლების დროშაზე აწერია სოციალიზმი და ერების თანასწორობა, სახელით მოხვედრი რა გზას აძლევს, როცა ნიადაგმოუკლავი ბეჯადები აზერბეიჯანისა გეგმავს განაგრძონ ძველი ველური როლი?

ჩვენც თქვენთან ერთად ველით ამ საკითხის პასუხს. ბაქოს აზრები მეტად ცხადი და აშკარა არიან, რომ დაიცვან რუსეთში და განაგრძობ ჩაახდინონ ლენინ-ტროცკის მთავრობა. ჩვენ სრული უფლება გვაქვს ველოდოთ, რომ რუსის კომუნისტები სხვანაირათ მოექცევიან სომეხ ხალხს.

რაც უნდა იყოს,—სომეხო ხალხო, შენ მზათ უნდა იყო ყოველნაირათ მოსალოდნელ საფრთხეს შეხვედრით შეხვდე.

ინგლის-ოსმალეთის ხელშეკრულობა

სომხური გაზ. „ჰარაჩ"-ში (№ 92) სწერს: „საფრანგეთის ყოფილი პრემიერის ბრიანის ორგანო გაზ. „ეკლერი" ბრიანის ხელში ინგლისის საიდუმლო ინტრიგებში და აშკარავებს სენსაციურ ცნობებს. მისი სიტყვით ინგლისს საიდუმლო ხელშეკრულება დაუდვია ოსმალეთთან, რომლებშიაც სულთანს ეძლევა ზოგიერთი შეღავათები, თუ კი უკანასკნელი წინააღმდეგი არ იქნება ინგლისისათვის ოსმალეთზე მანდატის გადაცემისა. ბრიანი აცხადებს, რომ საფრანგეთის საგარეო საქმეთა სამინისტროს ხელთ ჩავარდნია ასლი ამ ხელშეკრულობისა. გაზეთის ბრალდებებს სერიოზული ხასიათი ეძლევა, ვინაიდან ბრიანს დიდი გავლენა აქვს ახლანდელ მთავრობაზე და შესაძლებელია, მომავალში პრემიერათაც იქნეს არჩეული. მან გამოაქვეყნა დასახელებულ ხელშეკრულების ასლი, რომელიც შემდეგში მდგომარეობს:

მუხლი 1. ინგლისის მთავრობა გარანტიას იძლევა, რომ დაცული იქნება ოსმალეთის მთლიანობა და დამოუკიდებლობა ინგლისის მანდატის ქვეშ;

მუხლი 2. კონსტანტინეპოლი რჩება ხალიფატის რეზიდენციათ, ხოლო სრუტეები ინგლისის კონტროლის ქვეშ იქნება;

მუხ. 3. ოსმალეთი უნდა დასთანხმდეს დამოუკიდებელ ქურთისტანის შექმნაზე.

მუხ. 4. ოსმალეთი აღიარებს უფლებას, რომ იგი ჯარით დაეხმარება ინგლისს მესოპოტამიაში და აგრეთვე მოაწყობს დამხმარე ჯარს ინგლისის იმ პირთა მუსულმანურ ქვეყნებში.

მუხ. 5. ინგლისის მთავრობა აღუთქვამს ოსმალეთის მთავრობას მისწოდოს პოლიციური ძალები ნაცვლად კონსტიტუციონური მთავრობის დასაცავად ნაციონალისტური ძალებისაგან.

მუხ. 6. ოსმალეთი ხელს იღებს თავის უფლებებზე ეგვიპტესა და კვიპროს შესახებ.

მუხ. 7. ამ ხელშეკრულებას პერმანენტული და კონფიდენციალური (საიდუმლო) ხასიათი აქვს და ინგლისის მთავრობა ვალდებულია დაიცვას ოსმალეთის უფლებები, რასაც მას საზავო კონფერენციის დელეგატები მიაკუთვნებენ.

მუხ. 8. ოსმალეთთან ხელშეკრულების დადების შემდეგ მისმა უმაღლესობამ სულთანმა ხელი უნდა მოაწეროს კავშირს, რომელიც დამყარებული იქნება ამ „შეთანხმებაზე".

ზოგი რამ ფინანსიური პოლიტიკისათვის

VII.

5) აქტიური სავაჭრო ბალანსის უქონლობა. ყოველი სახელმწიფოს ეკონომიურ პოლიტიკური სიმტკიცის საზომია ფულის კურსი, ხოლო ერთად სავაჭრო ბალანსი; თვით ფულის კურსიც უმთავრესად ამ სავაჭრო ბალანსზეა დამოკიდებული. სავაჭრო ბალანსი აქტიური და მაშასადამე საიმედოა მაშინ, როდესაც სახელმწიფოს მეტი საქონელი გააქვს საზღვარ გარეთ და ნაკლები შემოაქვს; ეს მაჩვენებელია იმისა, რომ სახელმწიფო ყველა თავის მოთხოვნილებებს თავისი საკუთარი წარმოების საშუალებით იკმაყოფილებს და ზედმეტ საქონელს ამზადებს ის. ამ შემთხვევაში ასეთი სახელმწიფო იზიდავს ფულს მეტ სიმდიდრეს, ძნელის ახალ-ახალ კაპიტალებს და ამის გამო მეტი ნაღდობითაც არის აღჭურვილი სხვა სახელმწიფოთა თვალში. ამიტომ მის ფულს ყველა ენდობა, ყველა ეტანება, რადგანაც მისი საშუალებით მრავალი სხვადასხვა საქონლის ყიდვა შეიძლება. და აი ამავე მიზეზით მაღლა იწევს და მაგარი კურსიც აქვს ასეთი სახელმწიფოს ფულს.

სამწუხაროდ, ჩვენი ნორჩი სახელმწიფო ჯერ-ჯერობით ასეთ სახელმწიფოთა კატეგორიის არ ეკუთვნის; ჩვენი სავაჭრო ბალანსი პასიურია, ე. ი. ნაკლებს ვზიდავთ, მეტსა ვყიდულობთ და ამ გზით ჩვენი ქვეყნის სიმდიდრეს გარეთ ვგზავნით. ამიტომაც ჩვენ ნაკლებ ნდობით გვეპყრობიან. და ჩვენი ფულის კურსი თანდათან ეცემა, რასაც ამაში დაინტერესებულნი ჩვენი შინაური და გარეშე მტრებიც ხელს უწყობენ ჩვენი ფულის და საქონლის სპეკულიაციით.

ასეთი გარემოება ძლიერ დიდ აფართოვებს და აღრმავებს ჩვენს ფინანსიურ კრიზისს, რომელიც კატასტროფამდე მივა, თუ ეს მიზანშეწონილი, რადიკალური ეკონომიურ-ფინანსიური ზომები არ იქნება მიღებული.

აქტიური სავაჭრო ბალანსის შექმნისათვის პირველ ყოვლისა საჭიროა შინაური წარმოების აღორძინება, მრეწველობის აყვავება და ამ გზით სახალხო სიმდიდრის ზრდა-განვითარება. ამ მიზნით სახელმწიფომ უნდა აწარმოოს ისეთი ეკონომიურ-ფინანსიური პოლიტიკა, რომელიც რესპუბლიკის მცხოვრებთა მოთხოვნილებებსაც დააკმაყოფილებს მრავალი სახალხო სიმდიდრის შექმნით და ზედ მეტს საზღვარ-გარეთაც გაზიდავს. ამ გზით ჩვენი სავაჭრო ბალანსი პასიურიდან აქტიურზე გადავა, რაც მეტ ნდობას მოგვიპოვებს უცხო ქვეყნებში სახელმწიფოთა თვალში და ამით ჩვენი ფულის კურსსაც აწევს და გაამაგრებს.

ყველაფერი ეს კი არსებულ ფინანსიურ კრიზისს გაანელებს, შემდეგ მოსპობს და მას ნორმალურ პირობებში ჩააყენებს.

6) ბაჟების და ტარიფების ჩამორჩენა ფასებთან შედარებით. როგორც გადასახადების, ისე ბაჟების და ტარიფების ჩამორჩენა ფასებთან შედარებით აკლებს სახელმწიფოს შემოსავალს იმ დროს, როდესაც მისი ხარჯები მატულობს. ასეთ პირობებში იზრდება ბიუჯეტის დეფიციტიც, რაც სახელმწიფოს ფინანსებს არყევს და საფრთხეს უმზადებს.

დეფიციტიანი ბიუჯეტი მაჩვენებელია სახელმწიფოს ეკონომიურ-პოლიტიკური დაცემისა; ხოლო სწორი, უდეფიციტო ბიუჯეტი დამამტკიცებელია სახელმწიფოს ყოველმხრივი კეთილდღეობისა; სწორედ აქეთ უნდა იყოს მიმართული ფინანსიური პოლიტიკა. უდეფიციტო ბიუჯეტი და მაღალი და მაგარი კურსი ფულისა, აი ერთი მთავარი მიზანთაგანი როგორც ეკონომიური, ისე ფინანსიური პოლიტიკისაც.

ამიტომაც სახელმწიფოს შემოსავლის გასაძლიერებლად ბაჟების და ტარიფების ზრდა უნდა შეეწონოს ცხოვრების მიმდინარეობის და ფასების ზრდას, რაც სწორ ნიადაგზე დააყენებს, როგორც სავაჭრო, ისე საბაჟო და სატარიფო პოლიტიკასაც.

7) საკუთარი ვალიუტის უქონლობა. ყველაზე უფრო დიდი ნაკლი ჩვენი ფინანსიური მდგომარეობისა უმთავრესად გამოიხატება იმაში, რომ ჩვენ ჯერ-ჯერობით არა გვაქვს საკუთარი ვალიუტა, საკუთარი ნამდვილი ჩვენი ფული თავისი სისტემით. ჩვენ ბონებს არა აქვს და არც შეიძლება ჰქონდეს ის ნდობა, რაც საკუთარ ვალიუტას ექნება. მართალია ჩვენი რესპუბლიკის ევროპის მიერ ცნობამ ერთი მხრით თითქოს გაამაგრა და ერთ დონეზე შეაჩერა ჩვენი ფულის კურსი, მაგრამ ეს ფინანსიურ ავადმყოფობას მაინც ვერაფერს უშველის.

ცხადია, რომ ყოველგვარი ზომები უნდა იქნეს მიღებული საკუთარი ვალიუტის შესაქმნელად. ამ მიზნით საზღვარ-გარეთ უნდა ხელსაყრელ ფასებში აღებულ იქნეს ოქროს ვალიუტის სესხი, ან გაცემულ იქნეს ისეთი კონცესიები, ისეთ სიმდიდრეზე და ისეთ ფასებში, რომლებმაც საშიშროება არ შექმნან ჩვენი პოლიტიკური ეკონომიური მდგომარეობისათვის.

საკუთარი ვალიუტა შექმნება საფუძვლად ჩვენი ფინანსიური კეთილდღეობისა და იმ პოლიტიკისა, რომელსაც მომავალში უფრო მეტი ყურადღება უნდა დაეთმოს ეკონომიურ, სავაჭრო და სხვა ამგვარ პოლიტიკასთან ერთად.

ნორმალური ფინანსიური პირობების შექმნისათვის, უნდა მიაღწიოს დევალვაცია, ე. ი. ბონების ნამდვილ ჩვენს ვალიუტის ფულებზე გამოცვლა უმტკივნეულოდ და ფულის ბაზრის შეურყევლად.

პოლიტიკური ხასიათის მიზეზებსაც აქვს თავისი გავლენა ჩვენს ფინანსებზე. რამდენადაც განმტკიცდება ჩვენი საერთაშორისო და შინაური სახელმწიფოებრივი მდგომარეობა, რამდენადაც უზრუნველყოფილი ვიქნებით გარეშე და შინაური მტრების თავდასხმისაგან გონივრული და ჩინებ შეწონილი პოლიტიკის წარმოებით, იმდენათ გამაგრდება ჩვენი ფულის კურსი და მით ფინანსებიც. ხოლო რამდენადაც უფრო საშიში იქნება და საეჭვო ჩვენი საგარეო და საშინაო მდგომარეობა, რამდენადაც ჩვენს გარეშე გარემოებებით შერყეული იქნება პოლიტიკური პირობები და შინაური მდგომარეობაც სუსტი, იმდენათ დაეცემა ჩვენი ფულის კურსი საერთაშორისო ფულის ბირჟაზე და საფრთხეში ჩავარდება ჩვენი ფინანსებიც.

ყველა ზემოთ ნათქვამიდან ნათლადა სჩანს, რომ სწორი ფინანსიური პოლიტიკის წარმოებისათვის არა ნაკლებ სწორი ეკონომიური, სავაჭრო, საბაჟო, სატარიფო, სამეურნეო და სხვა პოლიტიკის წარმოებაა საჭირო; ხოლო ყოველგვარი აქ ჩამოთვლილი და სხვა კერძო ხასიათის, რომელიმე დარგის პოლიტიკა უნდა იქნეს გაერთიანებული და დაქვემდებარებული მიზან შეწონილი, ბრძნული საერთო სახელმწიფოებრივი პოლიტიკით.

ა. არეშიშვილი.

კულტურული მუშაობა ჯარში და გვარდიაში

თანახმად სახალხო გვარდიის სარტილერიო ბრიგადის კულტურული სექციის შუამდგომლობისა, მთავარ შტაბის კულტურულ-განმანათლებელმა განყოფილებამ 5 მაისის სხდომაზე დაადგინა: მიეცეს სარტილერიო ბრიგადის კულტურულ სექციას ბრიგადაში თეატრის დარბაზის გადაკეთებისათვის, თანახმად საამისოთ შემუშავებული აღრიცხვისა 70,641 მან.

— მთავარ შტაბის კულტურულ-განმანათლებელი განყოფილების მოხსენების თანახმად მთავარმა შტაბმა თავის 10 მაისის სხდომაზე დაადგინა: 1) მიეცეს ერთდროული დახმარების სახით ამაში შტაბს კულტურულ განმანათლებელი მიზნებისათვის 20,000 მანეთი; 2) ამავე მიზნებისათვის, ერთდროული დახმარების სახით მიეცეს ზუგდიდის შტაბს 10,000 მანეთი.

პირველი მაისი

პროვინციაში.

ლანჩხუთი. პროფესიონალური კავშირის ინიციატივით და სხვა პოლიტიკური პარტიების დახმარებით დაბაში პირველი მაისი კარგათ ჩატარდა. სანამ მიტინგი გაიხსნებოდა, პროფესიონალური კავშირის სახლის წინ მოგროვდნენ ყველა მოსწავლე ახალგაზრდობა თავიანთ დროშებით, გუნდ-გუნდათ, მოვიდნენ ყველა პოლიტიკური პარტიები. პროცესია გაემართა იქ, სადაც არიან დასაფლავებულნი 1905 წ. თავისუფლებისათვის მებრძოლნი მუშები: კ. ჩიჩუა, ებრაიძე და რუსია. შემდეგ პროცესია გაემართა დანიშნულ ადგილისაკენ. პროფ. კავშ. სახლთან კრება გაიხსნა. სიტყვას ამბობს პროფ. კავშ. წარმომადგენელი, კოლექტივის, და სოც.-ფედ. წარმომადგენელი. კრებას შთაბეჭდილება მოახდინა ამხ. გ. გოგუაძის სიტყვამ. ბოლოს მიტინგმა გამოიტანა მომენტის შესაფერი რეზოლუცია.

დ. უ.

ბუქნარი. ადგილობრივ სოც. დემ. ორგანიზაციის მიერ დანიშნულმა პირველ მაისის სადღესასწაულო მიტინგმა ქვემო ბუქნარში, რომელსაც დაესწრო საგანგებოდ მოწვეული ნაძალადევის სახალხო გვარდიის შტაბისაგან ამხანაგები გიორგი ფურცხვან... და ვასო სიხარულიძე, მოიწვია რამოდენიმე ... ნეზებში პირველ მაისის ... მნიშვნელობაზე და ... შემდეგი რეზოლუცია: „ჩვენ, ... მელი ხალხი, ვადასტურებთ ჩვენს მთავრობას მთელის ჩვენის ძალ-ღონით გარეშე ძალებთან ბრძოლაში, ვინც უნდა იყოს ის, თავისუფალი საქართველოს დემოკრატიულ რესპუბლიკის და დამოუკიდებლობის დასაცავად. გაუმარჯოს რევოლუციონერ თავდაცვას! ძირს რუსულ თეთრ და წითელ იმპერიალიზმს! გაუმარჯოს ერთა სოლიდარობას!

კ. ხამხაძე.

ბ. ანდ-ქალაქი (გორის მაზრა). მიუხედავათ ცუდი ამინდისა, პირველ მაისს სოფლის მოედანზე მრავალმა ხალხმა იყრის თავი და 12 ს. დემონსტრაცია დროშებით და რევოლუციონური სიმღერებით გაემგზავრა ამ დღისთვის საგანგებოთ მოწყობილ ტრიბუნისაკენ, სადაც გაიმართა დიდი მიტინგი. ილაპარაკეს ორატორებმა პირველი მაისის დღესასწაულის მნიშვნელობაზე და ჩრდილოეთით მოსალოდნელ საფრთხეზე. დასასრულს გამოიტანეს შესაფერისი რეზოლუცია, რომელიც ესალმება მთავრობის თავდაცვის ღონისძიებას. მთელი დღე სოფელს სადღესასწაულო იერი ჰქონდა.

ვარ-ილი.

ბორჯომი. 1 მაისს დილით მორთული იყო მთელი პოლიტიკური და საზოგადო დაწესებულებანი მწვანე წითელი და ეროვნული დროშებით და მწვანე ნაძვის ფოთლების ტოტებით. ტრიბუნასთან შეკრებილმა მუშებმა მოიყარეს თავი. იყვნენ ბაკურიანის და ახალდაბის მუშებიც. მიტინგი გახსნა კომისიის წევრმა ამხ. ლ. ანდღულაძემ, რომელმაც მოუწოდა მიტინგის თავმჯდომარეობისთვის. დასახელებული იქნა ამხ. ვ. ქ...ლონტი, რომელმაც ცრემლი შესაფერი სიტყვა წარმოსთქვა. ილაპარაკეს შემდეგი ორგანიზაციების ორატორებმა: ბორჯომის რაიონის ს. ს. დემ. მ. პარ. კომიტეტიდან ს. კანდელაკმა, ბორჯომის რაიონის მუშათა საბჭოდან—ვაშ... ზარიძემ, მუშათა პროფესიონალური კავშირიდან—ჩხეტიაძემ, მოსამსახურეთა პროფესიონალური კავშირიდან—ლ. ანდღულაძემ, რკ. გზ. პროფეს. კავშირიდან ვ. თაბაგარმა და სხვადასხვა ორგანიზაციების წარმომადგენლებმა. ყველა ორატორები აღნიშნავდნენ 1 მაისის მნიშვნელობას მშრომელთა კლასისთვის და მოუწოდებდნენ ასეთი ნაბიჯით საბოლოო მიზნის მიღწევას. დასასრულ მიღებული იქნა რეზოლუცია, რომელიც ესალმება მთავრობის თავმჯდომარეს.

გ. მ.

გურჯაანი. თფილისიდან მივიღეთ 500 სამაისო ფურცელი. ცენტრში და რკინის გზის სადგურზე დილიდანვე დაიწყო სამაისო ფურცლების დარიგება. ცენტრში ხალხი შეიკრიბა და გაიმართა მიტინგი. დაესწრნენ სხვადასხვა პარტიის წევრები. მიტინგის ხელმძღვანელებათ არჩეულ იქნენ: ვანო გამეზარდაშვილი, ლითა კარბელაშვილი და სიმონ ჯებაშვილი, რომლებმაც აუხსნეს ხალხს პირველი მაისის მნიშვნელობა. ხალხი ... და გაიძახოდნენ: გაუმარჯოს პირველ მაისს. ხალხში წითელი დროშები დაფრიალებდა ზედ წარწერით: „გაუმარჯოს პირველ მაისს". ამის შემდეგ ხალხი გაემართა რკინის გზის სადგურისაკენ დაფა ზურნით, სადაც მოელოდნენ თფილისიდან დამსწრე კრების წევრს, რომელმაც სიტყვით მიმართა ხალხს. ხალხს ურიგებდნენ წითელ სამაისო ნიშნებს. შემდეგ გაიმართა სიმღერა და ცეკვა.

მნახველი.

სასოფლო-სამეურნეო სწავლის გავრცელების შესახებ

მტრები და მოყვრები ერთხმად ამტკიცებენ, რომ ჩვენი მშვენიერი საქართველო სასოფლო-სამეურნეო ქვეყანაა; მეც ვეთანხმები მათ, მაგრამ, მე მგონია, ყველა დამეთანხმება, რომ სასოფლო სამეურნეო სწავლის გასავრცელებლად ჯერ ერთი ნაბიჯიც არ გადაგვიდგამს. ძველი რეჟიმის დროს საქართველოს არ ჰქონდა ნამდვილი პატრონი გულის შემატკივარი. „რაც ჩამორჩენილი იქნება საქართველო, მით უკეთესი იქნებაო" ფიქრობდნენ ძველი ბატონ პატრონები. ეს იყო ძველად; ეხლა საქართველოს თავისი ღვიძლი შვილები უდგანან სათავეში და, მე მგონია, დროა სასოფლო სამეურნეო სწავლის გავრცელებას შევუდგეთ; საქართველოს სასოფლო-მეურნეობა უნდა დამყარდეს ნამდვილ მეცნიერულ სასოფლო სამეურნეო სწავლაზე. მეცნიერული სწავლა-კი ვრცელდება ხალხში უმეტესად სკოლების საშუალებით. თუ რომ თვალს გადავავლებთ ჩვენს სამშობლოს, ვნახავთ, რომ არც ერთი ნამდვილი სასოფლო სამეურნეო სკოლა არ მოგვეპოვება. მართალია, საქართველოს უნივერსიტეტში გაიხსნა სამეურნეო განყოფილება, გამოქვეყნდა შრო-

თ ფ ი ლ ი ს ი:

1) ადგილმანოვის ქარხნების მუშათა კავშირი—1420 მ., 2) კახ. რკ. გზის მუშა მოსამ. კავშირი—5880 მ., 3) ბრეტლერის სამჭედლოს მუშათა კავშირი—3 450 მ., 4) სახ. რკინის გზის ცენტრ. კომიტეტი—13,930 მან., 5) ქალაქის თვით. მოსამ. კავშირი—6,575 მან., 6) ტრ. მუშის მოსამ. კავშირი—3,400 მ., 7) ფოსტა ტელეგ. მოსამს. კავშირი—2,860 მ., 8) ბეჭდითი საქმის მუშათა კავშირი—5,792 მ., 9) თამბაქოს ქარხნების მუშათა კავშირი—10,540 მ.ნ., 10) ოფიციანტების კავშ.—6,530 მან., 11) „ნემ. ის“ 3 კლ. ლეტარის კავშირი—610 მ., 12) შოსეების მუშა მოსამ. კავშირი—2 220 მ. სულ 132,775 მან.

მინაწერი: რედაქცია სთხოვს კავშირებს და საქმეებს მეტი ყურადღება მიაქციონ ჟურნალის ანგარიშებს, დროზე გაასწორონ ანგარიში და ხელს ნუ შეუშლიან მას მუშაობაში ფულის გამოუგზავნელობით.

მისამართი: რუსთაველის პრ. № 17. მუშათა სახახლე სართ. № 4. ოთახი 51

ს.-დ. პარტიაში

ქ. ბათომი. 5 მაისს მათამში შესდგა 1 რაიონის ს. დემოკრატიულ მუშათა პარტიის კოლექტივის და მცირე კოლექტივების კონფერენცია. თავმჯდომარედ კოლექტივის თავმჯდომარე გ. ძიძიგური, მდივნად აირჩიეს კომიტეტის მდივანი გ. ამილახვარი. დღის წესრიგში იყო შემდეგი კითხვები: 1) მოხსენება კოლექტივიდან, 2) მოხსენება მომენტზე, 3) რკინის გზის რაიონული გამგეობის თავმჯდომარის მოხსენება რკინის გზის მუშა მოსამსახურეთა მდგომარეობაზე.

კოლექტივის მუშაობაზე და საერთოდ რაიონის მუშაობაზე მოხსენებას აკეთებს ამხ. ელიქ. ქანქველი. მოხსენებიდან ირკვევა, რომ რაიონში მუშაობა დამაკმაყოფილებელია.

მომენტზე მოხსენებას აკეთებს ამხ. ფეიქრიშვილი. ის აღნიშნავს საქართველოს დღევანდელ მდგომარეობას და მასთან „გაზეთის“ ამერიკელების და საბჭოთა მთავრობის დამოკიდებულებას და მოუწოდებს კრებას ამხანაგებს ქვეყნის მთავრობას ეცადნენ დამოუკიდებლობისა და დემოკრატიზმის დაცვაზე. აგრეთვე მოუწოდებს, რომ კრების ყველა წევრებმა თავიანთ იბრძოლონ გაეცნონ საქართველოს დღევანდელ მდგომარეობას. ...

თითქმის გადაჭარბებულად უნდა ჩაითვალოს. ახლა ჯერი მიდგა მიწების განაწილებაზე.

ძველებურ, პატრიარქალურ წესით აქეთ ხალხი, მომეტებულ ნაწილად დიდი ოჯახებით ცხოვრობენ ტკბილად და მშვიდად. მაგრამ ამ ბოლო ჟამს ხალხში გავრცელდა ხმა, რომ მიწები უნდა კომლზე გაუნაწილონ, რის გამო ბევრს ოჯახში შეიქმნა უსიამო ცხოვრება და იმის შიშით, რომ ნაკლები მიწა არ რგებოდათ, გაიყვნენ გაყრა. ...

დრამა აბდა მაინც სიმართლე გამოირკვევს

პროფეს. კავშირის და საბჭოთა საკუთრება

პროვინცია

ცეცხლი ფუსტა

განცხადებანი

ე ქ ი მ ი
ხოლომონ იოსებ მეგრელიძე
იღებს ქალის და შინაგან სნეულებებით ავადმყოფებს დილით 12—2 ს. საღ. 5—7 ს. მელიქის ქ. № 5.
(1303—25—2)

ექიმი ა. დ. კეკელია
სპეციალური სიფილისი (შეშხაპუნება „606“ და „914“) ვენერიული და კანის სნეულებების ავადმყოფებს იღებს დილით 9—11 და საღამოთი 4—6 საათამდე. მისამართი: ზაქარია პროსპექტი № 116, სასტუმრო „ნოე“-ს მოპირდაპირე. ტელ. 14—23.
(1343 25—1)

თფილისში
პროფესორის ლაბორატორიის მცოდნეობის
ვ. ა. მოსეშვილი
გადმოვიდა დ... ქუჩაზე ა. ი. ...ის სახლში, № 5, ... ბაღის მახლობლად. იღებს შინაგანი და ნერვული სნეულებებით ავადმყოფებს დილით 12—1 ს., საღამოთი 5—6 საათამდე.
(1337—25—1)

ე ქ ი მ ი
ა. გ. მართანოვი
სპეციალურად კანისა და ვენერიულ სნეულება (სიფილისი „606“ და 914 შეშხაპუნება). მიიღებს: დილით 8—9 საათ. საღ. 5—7 საათ. ...ის ქ. № 9, ... ქუჩის კუთხე, ... სასწავლებლის მოპირდაპირე.
(1828 25—2)

ოზურგეთში
ექიმი აბაშიძე
ლებულობს ავადმყოფებს შინაგან სნეულებების, ბავშვის, ქალის და ...